

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/104/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313216641
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8313216641.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Pribinova 25, 810 11 Bratislava, IČO: 47 233 516 proti žalovanej Z. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX H. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenia - Pomoc a ochrana spotrebiteľa POS, Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 343 828 právne zastúpený JUDr. Jaroslavou Oravcovou - advokátkou, Dobrianskeho 1651, 093 01 Vranov nad Topľou v konaní, o zaplatenie 850,45 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 21C/3/2014-69 zo dňa 18.03.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva náhradu trov odvolacieho konania, ktoré je povinný zaplatiť žalobca vedľajšiemu účastníkovi na účet právnej zástupkyne JUDr. Jaroslavy Oravcovej v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia vo výške 71,38 eur.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Pripustil do konania vstup vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa POS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, IČO: 42 343 828. Žalovanej náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi nepriznal. Zaviazal žalovaného zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej k rukám právneho zástupcu trovy konania vo výške 365,84 Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dobré mravy sa počnúc historickým vývojom osvedčili, vyjadrujú istú nemennosť a vystihujú podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti. Majú povahu základných noriem, medzi ktoré možno podriaďiť aj neprímeranosť dohodnutých úrokov v tomto právnom vzťahu, ktoré sú v rozpore s pravidlami správania sa a teda aj dobrými mravmi. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove 6Co/126/2012, rozhodnutia NS SR 1Mcdo/1/2009, NS ČR 21Cdo/1484/4 atď. Je zrejmé, že pri pôžičkách či úveroch sa poskytujú finančné prostriedky za odmenu, pričom touto odmenou je spravídla dohodnutý úrok, ktorý vyjadruje odmenu poskytovateľa úveru. Táto však nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi a pre neprímeranosť výšky tejto odmeny súd prvého stupňa v danom prípade posúdil časť dohody o úroku z úveru ako absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Preto aj dohoda v zmluve o revolvingovom úvere a v zmluvných dojednania bol takto vyslovený za neplatný. Poukázal aj na to, že zmluvy o revolvingovom úvere sú už vopred pripravované na tlačivách, ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť, sú tam vopred pripravené a dopísané údaje, ktoré vystihujú podmienky zmluvy bez možnosti zmeny týchto dojednaných podmienok zo strany spotrebiteľa. Žalobca, ktorý reálne poskytoval žalovanému 1.050 Eur dojednal si však vrátenie sumy vo výške 2.145,96 Eur nepovažuje za súlad s dobrými mravmi, to znamená že

žalovaná, ako dlžníčka, platí splátky a pre prípad porušenia zmluvy platí sankcie, ktoré sú podstatne vyššie ako poskytnutý úver. Zmluvná pokuta vo výške 0,065 % denne súd prvého stupňa považoval za absolútne neplatnú dohodu a rozpor s ustanovením § 52 a nasled. Občianskeho zákonníka, považoval to za neprijateľnú zmluvnú podmienku a preto aj rozpor s § 39. Nie je možné, aby žalobca uplatnil v žalobe viacnásobné sankcie za porušenie tej istej povinnosti a jednak zmluvnú pokutu, jednak úrok z omeškania, možnú náhradu škody, najmä ak ide o dohody, ktoré sú už na formulárových tlačivách vopred stanovené bez možnosti zmeniť tieto dohody zo strany spotrebiteľa. Preto považoval aj dohodu o zmluvnej pokute za neplatnú. Nie je tiež riadne uvedené RPMN v zmluve, preto považoval nárok žalobcu za dôvodný len vo výške vrátenia istiny bez poplatkov úrokov a sankcií. Nepriznal tiež žalobcovi ani čiastočne úrok z omeškania vo výške 2,52 % ročne nesplatennej časti istiny, pretože ide o duplicitné porušenie teda uplatňovanie sankcií pre prípad porušenia zo strany spotrebiteľa. Nepriznal žalobcovi nárok ani titulom bezdôvodného obohatenia, pretože reálne poskytol žalovanej 1.050 Eur, táto mu reálne vrátila 1.295,51 Eur a preto pre neplatnosť zmluvy by mal nárok žalobca na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale k tomu na strane žalovanej nedošlo, keďže vrátila viac ako obdržala. Vo vzťahu k námietkam žalobcu na vstup vedľajšieho účastníka do konania poukázal na to, že môže zo zákona vstúpiť vedľajší účastník do konania, ktoré sa týka ochrany práv spotrebiteľa a tak sa to stalo aj v tomto prípade. Samotným vstupom do konania si realizuje vedľajší účastník právo, ktoré mu zákon umožňuje. Rovnako nebol vyslovený nesúhlas žalovanej so vstupom vedľajšieho účastníka do tohto konania, preto vstup do konania považoval súd prvého stupňa za legitímny.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe spotrebiteľskej zmluvy sa neporovnáva len s odplatami bánk. Je potrebné vychádzať z všeobecnej definície odplaty za úver a to z toho dôvodu, že zákonodarca používa výraz pri finančnom práve finančný trh, čo nie je vlastne len bankový sektor. Je potrebné zobrať do úvahy finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a tiež lehotu splatnosti. Maximálna výška odplaty v súlade s § 3 zákona č. 258/2001 Z. z. umožňovala maximálnu odplatu až vo výške 76 %. Túto neporušili uvedenou zmluvou. Čo sa týka výšky sankcií, t.j. zmluvnej pokuty, úroku z omeškania, tieto boli dohodnuté v súlade s právnymi predpismi. Z týchto dôvodov ani s tým nemožno súhlasiť, že boli v rozpore s dobrými mravmi a so zákonom. Zmluva bola čitateľná, jasná, určitá, zrozumiteľná a takú žalovaný podpísal. Vo vzťahu k vstupu vedľajšieho účastníka do konania poukázal žalobca na to, že nebol dôvodný, keďže na to, akým spôsobom prihliadal súd prvého stupňa vo svojich výrokoch tohto rozhodnutia, prihliadal na všetky okolnosti ex offa a preto nebolo potrebné, aby na ochranu práv spotrebiteľa vstupoval do konania vedľajší účastník. Z týchto dôvodov považoval vstup za nedôvodný a náhradu trov konania za neúčelnú, pretože nemožno v tomto prípade vychádzať len z miery úspechu a neúspechu a v danom prípade teda nie je možné priznať náhradu trov. Preto žiadal rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť a vrátiť vec na ďalšie konanie, resp. zmeniť a vyhovieť žalobe a priznať náhradu trov konania nie len základného konania pred súdom prvého stupňa, ale aj náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Vyjadřil sa k odvolaniu žalobcu vedľajší účastník s tým, že poukázal na § 3 zákona č.258/2001 o spotrebiteľských úveroch Z. z.. Citovaný zákon a potom Nariadenie vlády 238/2008 stanovuje maximálnu výšku odplaty nie maximálnu výšku RPMN. Táto v obdobných úveroch v roku, v ktorom bola uzavretá zmluva, dosahovala len výšku 12,77 %. Je podstatný rozdiel medzi dohodnutou RPMN alebo ročnou sadzbou úroku v tomto prípade. Vo vzťahu k zmluvnej pokute a úrokom z omeškania plne sa stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa a poukazuje na to, že zmluvná pokuta, úrok z omeškania nie je dohodnutý a vyrubený pre prípad porušenia zmluvy z toho, aké reálne finančné prostriedky žalobca poskytol žalovanej, ale už tieto sankcie sú vypočítané zo sumy navýšenej o úrok z úveru a pritom ide o absolútne neplatnú dohodu, teda zo sumy 2.145,96 Eur. Rovnako nesúhlasí s odvolacími námietkami vo vzťahu k opodstatnenosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania a tiež priznanej náhrade trov. Žiadal tiež priznať náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej služby vo výške 71,38 Eur.

Odvolačný súd prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvého stupňa dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych záveroch sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa ustanovenia § 497 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

Podľa ustanovenia § 2 Zák. č. 258/2001 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie

spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,

zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1,2 Zák. č. 258/2001 Z.z., veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa ustanovenia §4 ods. 1 Zák. č. 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa ustanovenia §4 ods. 2 Zák. č. 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,

b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej

sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,

- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2,
 - 1) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 3 Zák. č. 258/2001 Z.z., pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a 1), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka (OZ), ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 336/2005 Z.z., spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 336/2005 Z.z., neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 336/2005 Z.z., v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka (OZ), neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Z obsahu spisu je zrejmé, že účastníci uzavreli zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru na základe žiadosti žalovanej. Zmluva bola uzavretá 11.11.2010 akceptáciou tejto zmluvy zo strany žalobcu a oznámením o schválení výšky úveru. Zo zmluvy vyplýva, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 1.050 Eur na dobu 3 rokov, v pravidelných mesačných splátkach 59,61 Eur. Celková čiastka, ktorú mal dlžník, teda žalovaná, vrátiť bola 2.145,96 Eur. RPMN za úver bol stanovený vo výške 69,85 Eur a ročná úroková sadzba úveru na 70,02.

Primeranosť príslušenstva pri poskytnutí úveru spotrebiteľa je potrebné hodnotiť v súvislostiach, za ktorých bol úver poskytovaný. Obrana žalobcu ku konštatovaniu súdu prvého stupňa, týkajúca sa neporušenia maximálnych limitov zákonnej právnej úpravy nie je v danom prípade na mieste.

Údaj 76 % ako odplata za poskytnutie úveru, je údajom štatistickým, absolútnym zisťovaný od bankových nebankových inštitúcií pôsobiacich na trhu. Aj keď žalobca poskytol finančné prostriedky spotrebiteľovi, ktorý môže byť posudzovaný ako riziková skupina a pre bankové inštitúcie by nespĺňal požadovanú bonitu, vyššie úroková meria neznamena odplatu bez primeraných limitov. A ako porovnanie s priemerom úrokovej sadzby NBS, ktorá v danom prípade je päť násobok (70%, 02%, 12,5%), je úplne opodstanená.

Z týchto dôvodov bol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdený.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p., keďže žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, žiadne nepriznal.

Vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p., to znamená, že vedľajší účastník bol úspešný a žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania za 1 úkon právnej služby, t.j. vyjadrenie k odvolaniu podľa § 10 ods. 1 a § 16 ods. 3 zákona č. 655/2004 Z.z. vo výške 71,38 eur (63,34 eur + 8,04 eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.